

นายสรภัทร สาราพฤษ

ประเภทงานศิลปหัตถกรรม : เครื่องโลหะ (เครื่องถม)

Mr.SORAPAT SARAPRUET

Descendant of Metal Craft Master (Nielloware)

ผลงาน : กำไลถมทอง
Product : Golden Niello Bangle

“งานเครื่องถม คือส่วนหนึ่งในชีวิต เปรียบเหมือนข้าว เหมือนน้ำ และทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ทำให้ผมมีชีวิตที่ดีได้ในทุกวันนี้”

“Nielloware is a part of my life. It's like food, water and everything that makes my life better these days”

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรม “เครื่องถม”
The Inspiration to inherit “Nielloware”

ช่างถม เป็นอาชีพประจำครอบครัวที่มีการสืบทอดจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น คุณสรภักธ สารพฤษ ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงช่างเครื่องถมจากทั้งคุณพ่อนิคม สารพฤษ และคุณอาสุพรชัย สารพฤษ ประกอบกับที่เป็นคนไม่ชอบบอญ่ิ่ง จึงค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและได้เรียนเทคนิคจากครูผู้เชี่ยวชาญอีกหลายท่าน รวมทั้งเข้าศึกษาในวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ซึ่งในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัย นั้นก็ได้เรียนรู้เทคนิคการทำ เครื่องถมแบบโบราณที่อาจารย์สอนจนมีความชำนาญ แต่ในขณะที่เดียวกันคุณสรภักธเกิดแนวความคิดว่า หากรู้แต่เทคนิคโบราณแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่นำเอาความร่วมมือเข้ามาใส่ในงานศิลปะ ก็อาจจะทำให้งานศิลปะแขนงนี้สูญได้ไม่นาน

Niello craftsmen is the family career that has been inherited from generations to generations. **Mr.Sorapat Sarapruet** has been conveyed the knowledge of nielloware work from his father, Nikhom Sarapruet and his uncle, Supornchai Sarapruet. Being an active person, he has researched for more knowledge, and learned techniques from many experts including studying at Art and Craft Nakornsrihammarat College. While studying at the College, he learned the techniques of antique nielloware crafting till he was skillful. At the meantime, Sorapat got an

ตลับยาตม เทคนิคเปียกทอง

ขันฉาดรองเครื่องถมเงิน

จึงตัดสินใจเข้ารับการศึกษเพิ่มเติมที่วิทยาลัยเพาะช่าง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดร่วมสมัยที่สามารถต่อยอดให้กับงานเครื่องถมได้ คุณสรภัทราจึงตั้งใจฝึกฝน เรียนรู้ ทดลอง และค้นคว้าหาเทคนิคใหม่ที่จะนำมาสร้างสรรค์และพัฒนา งานเครื่องถมเรื่อยมา และเมื่อยิ่งได้เรียนรู้การทำงานมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้รู้สึกถึงเสน่ห์ของเครื่องถมที่น่าหลงใหลควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป ปัจจุบันคุณสรภัทรมีความรู้ ความเข้าใจในงานแขนงนี้เป็นอย่างดีจนสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้อย่างเต็มภาคภูมิ

idea that only traditional technique without blending contemporariness into the craft, this art would not last long. He then decided to study at Poh-chang College. From here, he learned contemporary concepts that could be added to the nielloware crafting. Sorapat has focused in practicing, learning, trying out, and searching new techniques to improve his nielloware. The more he learnt, the more he had passion with nielloware so much that he felt it was worth to preserve it. **Presently, Sorapat is knowledgeable in this field thoroughly; he can legibly convey to others with his pride.**

เอกลักษณ์ และการพัฒนาผลงาน Identity and craft work development

งานหัตถกรรมเครื่องถมเป็นงานหัตถศิลป์ไทยที่รวบรวมองค์ความรู้เชิงช่างในหลายแขนง ทั้งช่างเขียนลาย ช่างสลัก ดุนลาย ช่างขึ้นรูป ช่างโลหะ (เงิน ทอง) และช่างถม จุดเด่นของ “เครื่องถม” อยู่ที่การแกะลวดลาย และการถมลาย การแกะสลักลวดลาย จะใช้วิธีเขียนร่างลวดลายลงในรูปพรรณของเนื้อเงิน ใช้ค้อนและสิ่วสลักตามลวดลายที่ร่างเอาไว้ การถมลาย ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญของงานเครื่องถม เนื้อยาถมที่ดีที่ใช้จะต้องเป็นสีดำมันวาว เวลาลงเนื้อยาถมจะติดแน่น ไม่มีรูพรุน หรือที่เรียกว่า “ตามด” สูตรในการผสมยาถมขึ้นอยู่กับความชำนาญและประสบการณ์ของช่างถมแต่ละคน ซึ่งช่างเครื่องถมแต่ละคนจะต้องใช้ฝีมือและความประณีตอย่างมากเพื่อที่จะให้ผลงานออกมาดีและมีคุณค่า

Nielloware is Thai handicraft that gathers all various fields crafts such as painting, sculptoring, molding, metal smith (silver, gold) and nielloware. The highlight of nielloware is engraving patterns and “Thoming”. To engrave, niello craftsmen have to draw pattern on the silver piece by using a hammer and chisel to engrave as required pattern first. Filling the pattern (Thom) is the key of nielloware. Good mixture of filler must be shiny black, sticky and no tiny hole (called Ta-mod). The formula for the mixture depends on the expertise and experience of each niello craftsmen. Each craftsmen has to be skillful to create good and valuable works.

พระคทาและพานรอง

งานหัตถกรรมเครื่องถม จะเน้นไปที่วิธีการทำและ ลวดลายแบบโบราณเสียเป็นส่วนใหญ่ เมื่อนึกถึงงาน เครื่องถม คนทั่วไปอาจจะนึกถึงคนที่นั่งสไบ ใส่ชุดไทย คุณสรภัทรเล็งเห็นถึงความสำคัญตรงนี้ จึงอยากจะต่อยอด นำงานเครื่องถมไปให้ก้าวไกลกว่าเดิม จึงมีแนวคิดในการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบของเครื่องถมให้สามารถนำเข้ามาใช้ ในชีวิตประจำวันได้ โดยปรับรูปทรง และลวดลายให้มี ความร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น มีการตัดทอนลวดลายโบราณ บางส่วนลง และปรับเปลี่ยนนำรูปทรงเรขาคณิตและรูปทรง ที่เข้ากับสมัยใหม่มาใช้มากขึ้น

จุดเด่นของผลงานตามรูปแบบโบราณที่สร้างสรรค์ โดยคุณสรภัทร จะมีการศึกษารูปแบบและลวดลายที่ถูกต้อง ตามชนบประเพณีแบบโบราณ ชิ้นงานทุกชิ้นจึงเป็นงานที่มี ลักษณะตามแบบฉบับโบราณโดยแท้ ด้วยความใส่ใจ และตั้งใจ ในการทำงานนี้เอง ทำให้ได้รับเกียรติจากอาจารย์สง่า อนุศิลป์ และสมาคมเครื่องถมเครื่องเงินไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของ ทีมช่างผู้สร้างสรรค์พระคทาและพาน้ำถมทอง ลวดลาย กนกเปลวและลายพญาครุฑ เพื่อทูลเกล้าถวายแด่พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ในหลวง รัชกาลที่ 9) นับเป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจ และเป็นความ ภาคภูมิใจในชีวิตของคุณสรภัทรที่คงจะไม่มีวันลืม

The main focus of Nielloware is on how to create traditional patterns. Thinking about nielloware works, most people would think of people in traditional outfits, or Thai costume. Sorapat paid attention to this point, so he wanted nielloware to go forward. With the idea of modifying designs of nielloware to be contemporary and for more everyday life styles, he has simplified traditional patterns and adjusted the shape to more geometric.

The highlights of Sorapat creations in traditional nielloware are the accuracy of shapes and patterns. Each piece of work has to have correct style and patterns following the ancient customs. From his effort and concentration, he was honored from Master Sa-nga Anusin and Thai Niello and Silver Wares Association under Royal Patronage to be one of the craftsmen to create Royal golden scepter and nielloware tray with Ka-nok and Garuda patterns to present for His Majesty King Bhumibol Adulyadej (King Rama 9). This is an inspiration and pride of Sorapat's life that he never forgets.

แนวทางการสืบสานงาน “เครื่องถม” สู่รุ่นต่อไป
To pass on “Nielloware” to the next generations.

เครื่องถมเป็นงานประณีตศิลป์ชั้นสูง เป็นวิชาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณกาล งานของช่างถมต้องใช้ความอดทน ความวิริยะอุตสาหะฝึกฝนให้เกิดความชำนาญส่งผลให้งานเครื่องถมเป็นงานที่ทรงคุณค่า มีเสน่ห์ ถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษมอบไว้ให้แก่คนรุ่นหลังให้เห็น ได้เข้าใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อต้องการถ่ายทอดศาสตร์และศิลป์เชิงช่างแขนงนี้ คุณสรภักดิ์จึงมาเป็นอาจารย์สอนงานเครื่องถมให้กับเด็กรุ่นใหม่ โดยมีความคิดหวังว่าสักวันหนึ่งจะมีเด็กๆ ที่สนใจในงานเครื่องถมไทยมาเป็นผู้ที่สืบสานงานนี้ต่อไป ทำให้งานศิลปะแขนงนี้ไม่สูญหายไปจากสังคมไทย

Nielloware is the Fine arts and crafts. It has been inherited from the ancient time. The craftsmen must practice so hard that they are skillful to create valuable passionate nielloware. It is considered as wisdom heritage from ancestor given to later generations to appreciate the identity of Thai. To convey this craftsmanship, Sorapat becomes a teacher to pass on his knowhow to new generation with expectation that the young who are interested in Thai nielloware will preserve this craft; not to be disappeared from Thailand.

“ในปัจจุบันงานเครื่องถมไทย แทบจะไม่มีใครที่จะมาใส่ใจหรืออนุรักษ์
ด้วยกรรมวิธีการทำที่มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องอาศัยความอดทนเป็นอย่างมาก
ผมจึงอยากหันมาอนุรักษ์งานเครื่องถมตรงนี้ ดังที่ในหลวงรัชกาลที่ 9
ได้เคยทรงตรัสว่า จงรักษาศิลปะของชาติแขนงนี้ไว้ให้ดี”

“Nowadays, very few crafts person pay attention to, or preserve
Thai nielloware. Because of its complicated process which requires
tolerance, I therefore, would like to follow His Majesty the King
Rama IX's speech on preserving this arts for our nation”

🏠 190 ซอยลาดพร้าว 132 ถนนลาดพร้าว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
190 Soi Lat Phrao 132, Lat Phrao Road, Klongchan, Bang Kapi, Bangkok 10240
☎ 083 550 9065 📘 Sorrabhatra เครื่องถมตระกูลช่าง 📱 Sorrabhatra